

[Formanden]

Fra medlem af folketinget *Dorte Benned- sen*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 8. juni atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Enrico Møller Andersens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af folketinget *Birgith Mogen- sen*, der har orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 9. juni atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *A. O. Andersens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Udvalget til valgs prøvelse har afgivet betretning. (Vedrørende spørgsmål om Jørgen Juniors valgbarhed).

Eksemplarer er omdelt.

Medlemmer af folketinget *Alfred Hansen* (DR) og *Lis Starcke* (DR) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr. (Forbud mod æglægningsbure).

(Lovforslag nr. L 230).

Jeg vil gerne sige i anledning af dette forslag, at det tidligere er lykkedes at få samtlige forslag af enhver art fra alle grupper gennem førstebehandling her i salen. Men når man kommer med et forslag i dag, kunne det kun lade sig gøre, hvis der skulle være møde i tinget i næste uge. Det har vi ikke tænkt. Det har forslagsstillerne formentlig heller ikke, og hvis de havde tænkt, kunne de have tænkt noget før. Men nu er lovforslaget altså blive fremsat.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Alfred Hansen (DR):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr. (Forbud mod æglægningsbure).

(Lovforslag nr. L 230).

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse

Forhandling

Tastesen (S):

Som ordfører for udvalget til valgs prøvelse skal jeg tillade mig at gøre indstilling om godkendelse af en stedfortræder som ordinært medlem af folketinget.

Hr. *Jørgen Peder Hansen*, der som meddelt i tingets møde mandag den 1. juni nedlægger sit mandat som medlem af folketinget fra og med den 1. september 1981, er valgt i Fyns amtskreds. Viceskoleinspektør *Niels V. Andersen*, der oprindeligt var 1. stedfortræder for socialdemokratiet i denne amtskreds, er indtrådt som ordinært medlem af folketinget, og sygehuslæge *Finn Kledal*, der herefter er 1. stedfortræder, har meddelt, at han er villig til at overtage det fra den 1. september 1981 ledige mandat som ordinært medlem af folketinget.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde den 2. juni behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Læge *Finn Kledal* godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 1. september 1981.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmig med 161 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ny- og ombygning af Det kgl. Teaters Gamle Scene.

(Lovforslag nr. L 149. Fremsat 29/1 81. Første behandling 12/3 81. Betænkning 22/5 81. Anden behandling 26/5 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Mette Madsen (V):

Venstre havde ønsket, at det skulle stå i lovens tekst, at forhandlingerne om overenskomst og regler skulle være afsluttet, før det virkelig omkostningskrævende byggeri bliver sat i gang, men vi går ud fra, at ministerens tilsagn ved anden behandling om en parallel løsning bliver indfriet, og at ministerens eget ændringsforslag, hvorefter ordet »indtil« blev indføjet før de 175 mill. kr., respekteres, samt at ministerens løfte i bemærkningerne til dette ændringsforslag om løbende at holde bevillingsmyndighederne og folketingets kulturudvalg orienteret om det videre forløb af ny- og ombygning vil blive efterlevet.

Under disse forudsætninger kan venstre i dag stemme for lovforslaget.

Men hvis disse samt de øvrige af venstre til stadighed formulerede forudsætninger – af hvilke jeg især vil fremhæve, at de indtil 175 mill. kr. i januar 1980-kroner ikke overskrides, at man for dette beløb får fuldt ud de byggearbejder, der er nævnt i bilag 2, at man bevarer mulighederne for senere at bygge videre ned langs Holmens Kanal, at man får en smidigere og mere driftsbesparende arbejdsangang, og at man får bedre muligheder for TV-transmissioner og flere turnéforestillinger, så Det kgl. Teater virkelig bliver hele landets teater – ikke opfyldes, forbeholder venstre sig til hver en tid at gå imod fortsatte bevillinger.

Glistrup (FP):

Dagen i dag, torsdag den 4. juni 1981, vil muligt blive udstillet i skarp sovs som udgangspunkt for en TV-Aktuelt-udsendelse om en snes år. Det er i dag, folketinget i den sædvanlige sangvinke optimisme træffer beslutninger svarende til, hvad man gjorde i de glade 1960'ere, hvor man besluttede at lave postterminal, Storebæltsbro, Saltholm lufthavn, og hvad der nu ellers har været tale om. Der er ikke nogen som helst tvivl om, at i de kommende år, uanset hvordan udviklingen så end vil blive, vil dette starte et gevaldigt forhindringsløb. Det er helt oplagt, at den dag Danmark ikke kan låne mere i udlandet – og det vil jo udelukkende bero på omslag på de udenlandske lånemarkeder – må man simpelt hen opgive projektet, uanset

om der så ikke er tag over Det kgl. Teater på det tidspunkt. Det er jo aldeles umuligt, hvis man skal føre en sammenhængende økonomisk politik i Danmark, at tage ting af denne art op på de offentlige budgetter, når der i allerhøjeste grad trænger sig noget på, som det ud fra alle synsvinkler er væsentligt vigtigere at statsfinansiere, såsom sygehusudgifter og folkepension, for at nævne nogle af de allervigtigste.

Men hvis det nu skulle arte sig således ude på verdens lånemarkeder, at man fortsat kan drive den aldeles uduelige økonomiske politik, som jo præger dette lands førelse, og som har det sikkerhedsnet under sig, at man altså kan låne det fornødne beløb i udenlandske banker, vil vi komme til at opleve ved hver evig eneste finanslovbehandling gennem de kommende år, at når man mener, at riget fattes penge – og det vil man nok meget hyppigt komme ud for – så er denne bevilling den fremfor alle, som man kan strække, skyde ud og standse. Det bliver den ene udvikling.

Den anden udvikling er, at vi ved, hvordan der er magtfulde pressionsgrupper med meget stærk indflydelse i medierne, som vil presse på, for at dette skal gøres endnu større, endnu dyrere, endnu kostbarere, og derfor vil vi få en siksakkurs nogenlunde svarende til udviklingen under postterminalens opførelse. Derudover kommer der så mange forskellige, skal vi sige mere eller mindre gode forbindelseshavende fimaer og venner og bekendte inden for sociale boligselskaber o. lign., der har deres venner, som kan lave håndværksarbejde, eller som kan gå ind for denne fede entrepriser. Der skal nok blive rigeligt med skandaler, når den danske dagspresse skal til at leve op igen oven på de slag, der nu er tilføjet den. Der vil blive rigeligt at skrive om i denne forbindelse, og vi vil kunne få nogle ganske fortrinlige TV-Aktuelt-udsendelser. Man skal altså ikke ofre fremmed valuta engang ind i det tredje årtusinde på at købe serier fra udlandet; man kan i stedet for skildre, hvordan denne sag vil få sit bugtede forløb med udgangspunktet i dag.

Og når man skal til at lave de udsendelser, vil jo en af de interessante ting blive venstres æggedans mellem det, hr. Christophersen sagde den 3. juni, og det, fru Mette Madsen siger den 4. juni om, hvorvidt landets situati-

[Glistrup]

on er sådan, at vi har råd til offentlige udgifter af denne art. Der er virkelig lagt op til det helt store bajadsteater med dette.

Jeg kan nok anerkende et nederlag, også over for idrættens minister, kulturministeren, og derfor må jeg ønske hende hjertelig til lykke med dagens pyrrhussejr.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne sige i anledning af denne erklæring, som fru Mette Madsen på venstres vegne var oppe at læse op her, at så vidt jeg kunne opfatte den – der var nogle omkring mig, der talte meget – er det en erklæring, der kort og godt siger, at hvis beløbet 175 mill. kr. overskrides med 5 øre, så er venstre ude af billedet. Og det er jo i nydelig fortsættelse af den erklæring, som ministeren har afgivet, at hun garanterer, at der kun bruges indtil 175 mill. kr.

Jeg vil gerne sige, at jeg tror ikke et øjeblik på, at det er muligt at afgive den slags erklæringer, og det er ikke muligt, hvis man ønsker Det kgl. Teater ombygget, at tage det forbehold, som venstre tager.

Det er jo en meget vanskelig byggegrund, og vi ved, at det nuværende kgl. teater var udsat for en rigsretssag, hvor Hørup var anklager. Vi ved jo også fra de undersøgelser, der senere er foretaget af det nuværende kgl. teaters bygning, at der er sjusket i sin tid med byggearbejdet, for at man kunne få bevillingerne til nogenlunde at strække til. Det lykkedes som bekendt ikke.

Jeg vil gerne sige, at det radikale venstre tror ikke på, at det er muligt at fastslå, at det lige netop bliver 175 mill. kr., men jeg vil gerne sige i anledning af den diskussion, vi er kommet ind i her, at jeg går ud fra, at ministeren vil kunne gå op her og erklære, at hun vil holde folketinget underrettet, når og hvis det viser sig, at der sker uventede ting i forbindelse med ombygningssagen på Det kgl. Teater. Jeg er enig med hr. Glistrup i, at vi ikke kan risikere en ny skandale à la den med postterminalen. På den anden side finder jeg, det er nødvendigt at understrege, at det er umuligt ved en ombygningssag med gamle bygninger på så vanskelig en grund at fastslå, at beløbet kun kan blive netop »indtil« 175 mill. kr.

Men jeg går ud fra, at vi får en erklæring fra ministeren om, at hun vil sørge for at

holde folketinget underrettet gennem et eller flere af udvalgene.

Arne Melchior (CD):

I CDs ordførertale ved anden behandling af dette lovforslag har jeg redegjort for vore motiver til, at vi med stor beklagelse må stemme imod denne lovgivning. Motiverne er ikke, at vi ikke er villige til at anvende det pågældende beløb på dette formål. Jeg gav endda udtryk for, at vi også var villige til at anvende mere, hvis det var nødvendigt, og jeg gav til slut udtryk for, at vi ønsker ministeren og dem, der stemmer for loven, held og lykke. Jeg ønsker, at min og andres spådom om, at sagen ikke holder efter de foreliggende forudsætninger, må blive uvirkelig, og at det altså skal lykkes. Så langt så godt og derfor ikke flere ord til ministeren.

Men jeg må sige et par ord til min kære koilega, formanden for Det kgl. Teaters tilsynsråd, fru Mette Madsen, efter at hun her har opført en ballet, medens scenegulvet faktisk var fjernet til reparation.

Fru Mette Madsen siger på venstres vegne – og jeg forstod, at det var på hele gruppens vegne – at venstres medvirken til denne lov har en lang række forudsætninger, og skulle én af disse svigte, er man ikke med mere.

Hvad var så forudsætningerne? Jo, de falder i to kategorier. Der var dels nogle, som ministeren har ingen eller meget lidt indflydelse på. Det gælder antallet af TV-transmissioner, det gælder antallet af turnéforestillinger, ting, der for øvrigt først viser sig efter, at pengene er anvendt og ombygningen tilendebragt. Men det drejer sig også om andre ting såsom overenskomsterne, som kulturministeren næsten ingen indflydelse har på, og som selv regeringen med finansministeren som arbejdsgiver for de pågældende har en meget begrænset indflydelse på. Alle disse forudsætninger kan venstre derfor ikke pålægge regeringen at opfylde som forudsætning for venstres tilslutning.

Så er der den anden kategori, hvor særlig omkostningerne ved loven er afgørende, og som ligeledes af fru Mette Madsen blev angivet som ultimativt for, at venstre skulle kunne være med fortsat under hele forløbet. Da er det, jeg gerne vil spørge: hvad er det, fru Mette Madsen og venstre vil gøre, når denne sag er halvt inde i forløbet og viser sig at

[Arne Melchior]

blive 50 pct. eller 100 pct. dyrere? Så vil venstre altså ikke stemme for, at sagen fortsættes! Det er simpelt hen utopi. Det undrer mig, at der virkelig kan blive et corps de ballet på 22 medlemmer ud af den forestilling. Jeg tror desværre, I ender på hovedet nede i orkestergraven.

Mølgaard (DR):

Også jeg skal på retsforbundets vegne referere til mit ordførerindlæg ved sagens anden behandling og kun fremdrage, at jeg nok synes, at ministerens garantier og venstres spillop til at holde fast på disse garantier og understrege, at 175 mill. kr. er det absolutte maksimumsbeløb, for mig er enten et komediespil eller måske snarere det, der slet ingen kunst er, nemlig en spillop-hasard med offentlige midler, og det er ej blot til lyst. Dette lovjaskeri skal nok udvikle sig til dramatik på den ene og den anden måde under ombygningsprocessen, som ikke er professionelt og grundigt nok forberedt på nuværende tidspunkt. Der mangler en række konsekvensanalyser, der mangler netværksplanlægning, og disse ting har man nok lovet at man vil sikre at administrationen af denne lov får, men jeg mener bestemt, at det var et materiale, vi burde have på bordet her i folketinget, inden vi lovgav. Det skal nok komme til at koste dyrt, at man på denne måde jasker lovforslaget igennem.

Retsforbundet beklager at måtte fralægge sig ethvert ansvar i denne sag i anledning af sagshåndteringens mangel på grundighed.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg skal kun gøre en kort bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaards direkte spørgsmål til mig og svare bekræftende og sige, at det naturligvis er min hensigt at orientere udvalget på det tidspunkt, hvor vi har ladet et anerkendt, uafhængigt rådgivningsfirma vurdere prissætningen, på et tidspunkt, hvor dispositionsforslaget er udarbejdet, og desuden vil vi holde kulturudvalget og finansudvalget løbende orienteret om byggesagens forløb.

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg gerne sige, at det ikke alene er en forudsætning, hr. Bernhard Baunsgaard stiller og beder mig bekræfte; det har været en forudsætning for hele udvalgets arbejde med denne sag og for

tilslutningen fra de partier, der er parat til at stemme for lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 128 stemmer mod 30; 4 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Lovforslag nr. L 228. Fremsat 14/5 81. Første behandling 20/5 81. Anden behandling 2/6 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poulsgaard (FP):

Nu er det jo normalt ikke sådan, at fremskridtspartiet siger nej til det, vi kan spare penge på. Her har vi så et forslag, der går ud på at udskyde loven om folkebiblioteker, og så skulle man selvfølgelig tro, at nu sagde vi ja.

Men vi siger nej med store bogstaver, fru minister, for hvad er det, ministeren skriver i bemærkningerne til lovforslaget? At høringsfasen ikke er færdig endnu.

Vi har allerede fået så mange digre værker om biblioteksvæsenet, og det er noget, der koster flæsk. Det koster milliarder med disse flotte bibliotekarer. Vi har i forvejen verdens dyreste biblioteksvæsen – verdens dyreste biblioteksvæsen. Nu skal det være endnu dyrere.

Men samtidig med at man nu kommer rendende her og siger: høringsfasen er ikke færdig, vi har flere udvalg, der skal have lov til at få snablen ned i statskassen efter flere penge, kan vi i dagspressen læse, at f. eks. de